

Jäsentiedote 1 / 2013

Suomen HIV/aids –sairaanhoitajayhdistys RY

SHAS

SISÄLLYS

Puheenjohtajan terveiset	3
Hallitus 2013 esittäytyy	4
HIV-strategia 2013–2016	6
Uutisia / Ajankohtaista	8
Seksuaaliterveysasema. fi - uuden oppimista uudella tavalla	9
Helsingin Diakonissalaitos – Palvelukeskus	12
Katsaus Suomen HIV-tilastoihin	14
Jäsenanomuskaavake	15

Kannen kuva. Stock.XCHNG.

Jäsentiedotteen kokoaminen Henna Korte

Suomen HIV/aids –sairaanhoidtajayhdistys ry
c/o POSY
Malminkatu 24 C
00100 Helsinki

Sähköposti: [info\(at\)shas.fi](mailto:info@shas.fi)
www.shas.fi
Y-tunnus 1516964-2

Puheenjohtajan terveiset

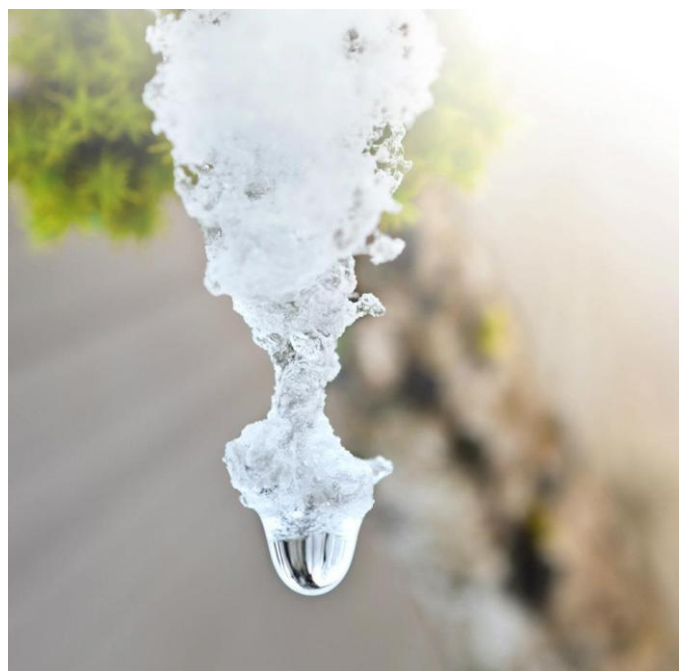
Uusi vuosi on jo hyvän matkaa takana ja auringon säteet lupailevat kevättä. Alkanut vuosi on täynnä juhlaa, koska pyöreitä vuosia täyttää kaksi merkittävää sankaria. Yksi sankareista on 30 vuoden ikään ehtinyt HI-virus, joka näyttää valitettavan elinvoimaiselta, vaikka paljon on tehty sen nujertamiseksi. Toisesta sankarista voimme sen sijaan iloita, sillä Suomen HIV/aids-sairaanhoitajayhdistys täyttää 20 vuotta. Juhlavuoden kohokohtaa - HIV-hoitotyön päiviä - vietämme elokuun lopulla juhlavissa merkeissä. Nyt jos koskaan kannattaa tulla mukaan juhlimaan yhdistystä, mutta myös tapaamaan kollegoja ja saamaan tukea ja virikkeitä työhön. Tarkempaa tietoa koulutuspäivistä on luvassa toukokuun aikana jäsenille sähköpostitse ja nettisivuillamme www.shas.fi.

Syyskokous kokoontui marraskuun lopulla ja saimme samalla mahdollisuuden vierailta Hiv-tukikeskuksessa ja kuulla järjestön toiminnasta. Sääntömääräisten asioiden lisäksi yhdistyksen hallitus muodostettiin ja mikä parasta, saimme uusia kasvoja mukaan hallitustyöhön. Hallituksen jäsenet esittäytyvät tässä julkaisussa. Itse kiitän yhdistystä luottamuksesta valinnassa puheenjohtajaksi ja odotan innolla kohtaamisia kanssanne vuoden aikana.

Yhtenä suurena haasteena yhdistyksellemme ovat olleet jäsenrekisteriasiat. Yhteystiedot muuttuvat ja sähköpostit tai kirjepostit eivät aina löydä oikeaa vastaanottajaa. Toivoisimmekin teiltä arvoisat jäsenet, että tarkastaisitte tämän julkaisun yhteydessä postitettavassa jäsenmaksussa mainitun sähköpostiosoitteenne ja ilmoittaisitte meille, mikäli muutoksia on tapahtunut. Näin varmistutte siitä, että saatte ajoissa tiedon tulevista koulutustapahtumista ja muista ajankohtaisista asioista.

Yhä valoisampia ja lämpimämpiä kevätpäiviä toivottaen

Marja

Kuva. Andreas Krappweis

Hallitus 2013

Marja Pakarinen (puheenjohtaja)

Olen ollut SHAS:n hallituksessa vuodesta 2011 ja tänä vuonna toimin puheenjohtajana. HIV-työssä olen ollut pian seitsemän vuotta Hiv-tukikeskuksessa. Koulutukseltani olen terveystieteiden maisteri ja parhaillaan teen väitöskirjaa nuorten seksuaaliterveydestä. HIV on sairaus, joka koskettaa ihmiskuntaa ja ennen kaikkea yksilöä todella monella tasolla. Tämä moniulotteisuus on se ydin, joka mielestäni tekee työstä niin mielenkiintoista. Tällä hetkellä olen vielä hoitovapaalla ja lapsen kanssa puuhailun lisäksi päivät täyttyvät opiskelusta. Yhdistystoiminta on mukavaa, sosiaalista puuhaa ja vaihtelua arkiseen aherrukseen.

Nelli Ukkonen (sihteeri)

2010 valmistuin sairaanhoitajaksi ja aloitin urani Laakson sairaalan akuutilla vuodeosastolla. Keväällä 2012 siirryin Aurooran sairaalan Infektiosairauksien poliklinikalle ja sitä kautta tutustuin SHAS:n toimintaan.

Annu Voutilainen

Olen toiminut SHASin hallituksessa varajäsenenä aiemmin ja tänä vuonna jatkan varsinaisena jäsenenä. HIV-työtä olen tehnyt suunnittelijana ja erityissuunnittelijana Hiv-tukikeskuksessa.

Koulutukseltani olen sairaanhoitaja ja terveydenhoitaja sekä terveystieteiden maisteri. Erityisesti minua kiinnostaa matkailuun liittyvät HIV-kysymykset sekä seksuaaliterveyden integroiminen muuhun terveyden edistämiseen että hiviin ja hiv-tartunnan saaneisiin kohdistuviin asenteisiin vaikuttaminen. Tällä hetkellä olen työvapaalla Tukikeskuksesta oppimassa uutta terveystieteiden järjestämisestä ja tekemässä väitöskirjamustani.

Irene Vainikainen (jäsenvastaava)

Olen sairaanhoitaja vuosimallia 1987. Uran alkuvuodet työskentelin Meilahden sairaalassa. äitinä menivät vuodet 1995- 1999. Vuodesta 1999 alkaen olen ollut Auroran infektio-osastolla 5-2 ja Aurorassa työskentelyn aika-kana heräsi mielenkiinto SHAS:n toimintaan.

Kuvassa Eija (vas) ja Marika

Eija Talvitie

Olen työskennellyt Palvelukeskuksessa sairaanhoitajana 5,5 vuotta. Työtehtäviini kuuluu lääkehoito (korvaushoito, hiv-lääkehoito, psykelääkkeet ja somaattisten sairauksien lääkkeet) ja asiakkaiden hivin hoito yhteistyössä HUS:n Auroran Infektiopoliklinikan lääkärin ja infektiosairaanhoitajien kanssa. Lisäksi annan terveysneuvontaa liikkuvassa terveysneuvontautossa, teen kotihoitokäyntejä sekä olen mukana päihdelääkärin vastaanotolla ja toteutan lääkärin antamat määräykset.

Marika Romppanen

Olen työskennellyt Palvelukeskuksessa farmaseuttina 4 vuotta. Toimenkuvaani kuuluu lääkehuollosta vastaaminen; lääkkeiden tilaaminen, varastointi, jakaminen annoksiin ja yhteisvaikutusten seuranta. Olen yhteistyössä päivittäin infektio- ja päihdelääkärin, sosiaalityöntekijöiden sekä Palvelukeskuksen työryhmän kanssa.

Henna Korte

Vuosia SHAS:n hallituksessa mukana olleena oli aika siirtyä pikkuisen taka-alalle. Toimin tänä vuonna hallituksen varajäsenenä, päivitän nettisivuja ja autan missä työni Punaisessa Ristissä (Terveysten ja hyvinvointi yksikön päällikkö) antaa myöden. Yhdistyksen 20-vuotisjuhlia odotan innolla.

HIV-strategia 2013–2016 – uuden strategian keskeiset suuntaviivat HIV-hoitotyölle

Suomen uusi HIV-strategia julkaistiin Maailman aids-päivänä 1.1.2012. Strategian lähtökohtana ovat ryhmät, joissa HIV-tartuntojen esiintyvyys tai ilmaantuvuus on korkea tai jotka ovat HIV:n suhteen haavoittuvassa asemassa Suomessa. Nämä keskeiset ryhmät ovat HIV-positiiviset, homomiehet, miehet, joilla on seksiä miesten kanssa, korkean esiintyvyyden alueilta lähtöisin olevat, matkailijat, seksityöntekijät, ruiskuhuumeita käyttävät ja vangit. HIV-tartuntojen tehokas ennaltaehkäisy ja haittojen minimointi edellyttää, että toimenpiteet suunnataan niihin ryhmiin.

Hyvä hoito on ennaltaehkäisyn kulmakivi

HIV-tartunnan saaneilla tulee olla riittävät perustiedot HIV:n tartuntatavoista ja suojautumiskeinoista. Heidän tulee myös saada asiallista tietoa seksitautien ennaltaehkäisystä ja mahdollisuudesta muiden sukupuolitautien testaukseen. HIV-tartunnan saaneet, heidän terveytensä ja kokonaisvaltaisen hyvinvoinnin turvaaminen sekä yhtäläisten oikeuksien takaaminen tulee olla keskeisessä asemassa ennaltaehkäisyssä.

Kaikkien HIV-tartunnan saaneiden tulee saada tarvitsemansa hoito ja hoiva unohdamatta psykososiaalista tukea ja seksuaalineuvontaa ja –terapiaa. Näiden palveluiden pitää olla saatavilla tasapuolisesti eri puolilla Suomea. HIV-tartunnan saaneiden puolisoille ja kumppaneille tulisi

myös taata pääsy helposti HIV-testiin, seksuaalineuvontaan ja –terapiaan.

Viime vuosien aikana tartunnan saaneet ovat lähtökohtaisesti terveitä ja heidän eliniän ennusteensa on lähes sama kuin muulla väestöllä. Suomessa on kuitenkin useita jo epidemian alkuvaiheessa HIV-tartunnan saaneita, joiden terveyteen ja hyvinvointiin tulee kiinnittää erityistä huomiota. Ikääntymisen mukanaan tuomiin haasteisiin on hyvä varautua. Ne näkyvät tulevana vuosina esimerkiksi lisääntyneen hoidon ja hoivan tarpeena. HIV-potilaiden ikääntyessä tullaan lisääntyvästi tarvitsemaan myös mm. perusterveydenhuollon tukea potilaiden hoitamiseksi.

Kuva. Stock.XCHNG.

HIV-lääkkeet ennaltaehkäisyssä

HIV-lääkkeitä voidaan käyttää estämään tartuntoja altistumisen jälkeen (PEP), mikäli hoito aloitetaan riittävän nopeasti. PEP:stä tullaan laatimaan valtakunnallinen ohjeistus käytäntöjen yhdenmukaisemiseksi koko maassa. Lisäksi pitää varmistaa, että kaikki tartunnan saaneet tietävät, miten toimia mahdollisen altistustilanteen jälkeen.

Uutisia / Ajankohtaista

Koonnut Marja Pakarinen

Kuva. Stock.XCHNG.

Tuoretta tutkimustietoa HIV-positiivisen tupakoinnista

Tieto HIV-infektion pitkäaikaisvaikutuksista ihmisen terveyteen on lisääntynyt viime vuosina ja lisääntyy edelleen. Tutkimukset ovat osoittaneet, että latenttivaiheeseen oleva HIV-tartunta vaurioittaa ja kuormittaa elimistöä monin eri tavoin. HIV-tartunnan saaneen terveyteen vaikuttavat monimutkaiset interaktiot viruksen, HIV-lääkityksen, luonnollisten ikääntymisprosessien ja muiden riskitekijöiden kesken. Ohjaus terveellisiin elintapoihin onkin yksi merkittävä osa HIV-positiivisen hoitotyötä.

Erityisen tärkeä rooli näyttää olevan tupakoinnin lopettamisella. Tanskalaisen laajan tutkimuksen (Helleberg ym. 2013) mukaan tupakointi on erittäin haitallista HIV-positiivisen terveydelle. HIV-positiivisten tupakoitsijoiden kuolleisuus ei-aids-sairauksiin oli viisinkertainen ei-tupakoitsijoihin verrattuna. Tupakoivien HIV-positiivisten elinajanodote oli 62 vuotta, kun vastaavasti niiden, jotka eivät koskaan olleet polttaneet oli 78 vuotta. Tupakoinnin lopettamisella on myös selvää vaikutusta eliniän pitenemiseen. Kuolleisuus oli lähes puolet pienempi niillä, jotka olivat lopettaneet tupakoinnin nykyisiin tupakoitsijoihin verrattuna.

Lähde: Mortality Attributable to Smoking Among HIV-1 Infected Individuals: A Nationwide, Population-Based Cohort Study. M Helleberg, S Afzal, G Kronborg, C S Larsen, G Pedersen, C Pedersen, J Gerstoft, B G Nordestgaard & N Obel. Clin Infect Dis. 2013; 56(5): 727-734.

HIV-positiivisella oikeus hedelmöityshoitoihin

HIV-positiiviset saavat harvoin hedelmöityshoitoja julkisessa terveydenhuollossa ja käytännöt ovat vaihdelleet eripuolilla Suomea. Positiiviset ry teki kantelun oikeusasiamiehelle keväällä 2011 HIV-positiivisten hedelmöityshoidon eriarvoisuudesta. Tämän vuoden tammikuussa oikeusasiamies ilmoitti kannanotossaan, ettei eriarvoisuudelle ole perusteita.

Oikeusasiamiehen kannanoton mukaan se, että HIV-positiivisten henkilöiden sukusolujen käsittely edellyttää laboratoriolta erityisolosuhteita, ei ole hyväksyttävä peruste asettaa heitä eri asemaan hedelmöityshoitojen saamisessa. Sairaanhoidopiirien välisen yhteistyön hän mainitsee keinoksi turvata HIV-positiivisten mahdollisuus saada hoitoa.

Oikeusasiamies pyytää sairaanhoidopiirejä ryhtymään tarvittaviin toimenpiteisiin eriarvoisuuden korjaamiseksi, sekä pyytää sosiaali- ja terveysministeriötä tämentämään hedelmöityshoitoa koskeva yhtenäisen hoidon perusteita niin, että HIV-positiivisten yhdenvertainen oikeus hedelmöityshoitoihin toteutuu.

Kuva. Stock.XCHNG.

Seksuaaliterveysasema.fi - uuden oppimista uudella tavalla

Sosiaali- ja terveysministeriön koulutus- tarvekartoitusten mukaan väestön seksuaaliterveyden tietous ja monipuolinen seksuaaliterveysneuvonta on puutteellista ja seksitautien ehkäisy kaipaisi vahvistusta. Lisäksi seksuaaliterveyden opetuksessa on oppilaitoskohtaisia eroja ja puutteita. Seksuaaliterveyden verkko-aineistot ovat suljetuissa ympäristöissä eivätkä täten ole kaikkien hyödynnettävissä. Lisäksi sosiaali- ja terveysministeriö toteaa terveyden edistämisen laatusuosituksessaan (STM 2006), että terveydenhuollon henkilöstön osaamista seksuaaliterveyden aihealueilla tulisi parantaa. Seksuaaliterveyden aineistojen tulisi olla kaikkien saatavilla ja sisältää muutakin kuin tekstipohjaista tietoa. Opetuksen ja oppimisen tulisi olla vuorovaikutteista ja perustua monipuolisiin lähestymistapoihin. Näihin tarpeisiin lähti vuoden 2011 alussa vastaamaan AYVOT- hanke, jonka tavoitteena on ollut kehittää Avoin, Yhteisöllinen, Virtuaalinen Oppimisympäristö, jonka substanssi on seksuaaliterveys.

Hankkeen vastuujärjestäjäksi valikoitui Suomen virtuaaliammattikorkeakoulun kehittämissyksikkö. Hiv-tukikeskus on ollut hankkeessa sisällön tuottajan ja koordinaattorin roolissa. Hanketta on ollut toteuttamassa Turun amk, Lahden amk,

Laurea, Jyväskylän amk, Centria amk, Hämeen amk, Sexpo ja Diakonissalaitos.

Seksuaaliterveyttä laadukkaasti verkossa

Seksuaaliterveysasema.fi valittiin hankkeessa luotavan oppimisympäristön nimeksi, Moodle oppimisympäristöksi ja osoite seksuaaliterveysasema.fi on maaliskuun 2013 alusta palvellut seksuaaliterveydestä tietoa etsiviä opiskelijoita ja kansalaisia. Seksuaaliterveysasema pohjautuu ajatukseen elämänmittaisesta seksuaaliterveydestä ja niinpä sivustoilla on kursseja lapsen seksuaaliterveydestä ikään- tyneen seksuaaliterveyteen ja koko elämän kirjolta näiden väliltä. Osa kursseista on selkeästi suunnattu enemmän jo alalla toimiville sosiaali- ja terveydenhuollon ammattilaisille ja osa sopii kaikille seksuaaliterveydestä kiinnostuneille. Seksuaaliterveysasema sisältää yhdeksän eri kurssia, joiden laajuus vaihtelee kolmesta viiteentoista opintopisteeseen. Seksuaaliterveysasema on tarkoitettu kaikille, jotka haluavat opiskella tai päivittää seksuaaliterveyden tietämystään. Kaikki materiaalit on sivustolla saatavilla ilmaiseksi, mutta koska ympäristö on suunnattu amk- ja toisen asteen opiskelijoille, on kursseja suorittavan kirjaututtava avoimen amk:n opiskelijaksi ja kurssin suorittamiseksi on maksettava osallistumismaksu.

Materiaalit on tuotettu yhteistyössä hankkeessa mukana olevien ammattikorkeakoulujen ja järjestöjen kesken. Materiaalien luotettavuutta ja ajantasaisuutta on arvioitu pitkin matkaa. Materiaalit ovatkin laadukkaita ja innostavia seksuaaliterveyden ammattilaisten tekemiä oppimateriaaleja, joiden päivityksestä vastaavat ympäristöä käyttävät oppilaitokset.

Seksuaaliterveysaseman oppimateriaalit ovat hyvin monipuolisia; olihan materiaalien tekstipitoisuus yksi syy lähteä hanketta toteuttamaan. Hankkeessa toteutettiin kahdeksan videota, joilla asiantuntijat ker-

toivat ja keskustelevat eri seksuaaliterveyden ja seksuaalisuuden aiheista. Lisäksi oppimisympäristön aineistoihin on koottu jo aiemmin julkaistuja seksuaaliterveyden videoita, jotka tukevat ja elävöittävät oppimista. Ympäristön kuvat ja graafiset elementit auttavat kokonaisuuksien hahmottamisessa ja tukevat oppimista. Jokaisella kurssilla on oppimistehtävät, jotka pohjautuvat ajatukseen autenttisesti oppimisesta; opitaan tosielämän caseista sekä keskustelemalla ja jakamalla tietoa muiden kanssa, ei vain kirjoittamalla esseitä. Ympäristössä on sekä Moodlen omia keskustelufoorumeita että Facebookin kommenttikenttiä, joissa keskusteluihin voi osallistua vaikka ei olisi-kaan kirjautunut oppilaitoksen opiskelijaksi.

Tietoa ammattilaisille

Osa seksuaaliterveysaseman materiaaleista on suunnattu selkeästi jo ammattisaan toimiville sosiaali- ja terveysalan ammattilaisille. Esimerkiksi Matkailijan seksuaaliterveys- kurssi tarjoaa tärkeää tietoa kaikille, jotka työssään kohtaavat matkailijoita ja täten heidän pitäisi osata antaa matkailijoille myös seksuaaliterveysneuvontaa. Tälle kurssille toteutettiin myös video, jolla matkailuterveyden asiantuntija kertoo näkemyksistään matkailuterveydestä ja matkalle lähtijät pohtivat kohdemaansa seksitautiriskejä.

Seksuaalisuus ja sairaus –kurssilla käsitellään eri sairauksien ja terveydentilojen vaikutusta seksuaalisuuteen. Miten vammutuminen, syövät, diabetes tai vaikka elämäntavat vaikuttavat seksuaalisuuteen ja miten hoitohenkilökunta voi huomioida ja ottaa puheeksi seksuaalisuuden asiakkaiden kanssa. Kurssin materiaaleja tukee video gynekologisista syövästä ja niiden merkityksestä seksuaalisuudelle.

Moninaisuus; seksuaalisuus, sukupuoli ja kulttuuri -kurssi tarjoaa tietoa ja oppimistehtäviä seksuaalisuuden ja sukupuolen

moninaisuudesta sekä eri kulttuurien näkökulmia seksuaalisuuteen. Isossa roolissa kurssilla on oppijan omien asenteiden ja arvojen ravistelu ja pohdiskelu yhdessä ryhmän kanssa. Osa kurssista on tarkoitettu ammattilaisille työn tueksi ja osa taas on käytännön läheisempiä materiaaleja ja suunnattu ympäristöstä tietoa etsiville kansalaisille kuten esimerkiksi homo- ja biosion Seksiä miesten kesken ja Seksiä naisten kesken -osiot. Liikkuvaa kuvaa tällä kurssilla edustaa mm. Jussi Nissisen haastattelu homomiesten kulttuureista.

Aikuisen seksuaalisuus -kurssi tarjoaa raikkaan näkökulman seksuaalisuuteen. Kurssi ottaa huomioon kaikki aikuisen elämän osa-alueet ja muutokset antaen tilaa opiskelijan itse pohdiskella ajatuksiin ja asenteitaan. Kurssilla käsitellään niin fetissejä, monisuhteita, avioliittoa, pedofiliaa kuin pikkulapsiperhettä ja avioeroakin.

Turvallista seksiä -kurssi sisältää kahdeksan eri osiota, jotka kaikki tuovat oman näkökulmansa turvalliseen seksuaaliterveyteen. Kurssi koostuu seksuaalioikeuksista, seksuaalilainsäädännöstä, ehkäisystä ja raskauden keskeytyksestä, seksitaudeista mukaan lukien hiv, ja seksuaalisesta väkivallasta ja hyväksikäytöstä. Seksitautien ja hivin osiossa näkökulma on sekä kansalaisen että ammattilaisen; osiota voi hyödyntää tiedon etsimiseen mutta ne toimivat erittäin hyvin vaikka sukupuolitauti- tai infektioautipolin pehdyttämisessä. Hiviä on käsitelty laajasti ottaen huomioon mm. hiviä pelkäävät, riskikäyttäytyjät, ammattilaiset terveydenhuollossa ja alan opiskelijat, jotka eivät perusopinnoissaan saa riittävästi tietoa hivistä. Osioista löytyy keskustelualueita ja oppimistehtäviä hivistä ja seksitaudeista ja Hiv-tukikeskuksella toteutettu video hiv-testitilanteesta asiakkaan näkökulmasta on osa kokonaisuutta. Turvallista seksiä -kurssi saa lopullisen muotonsa huhtikuussa 2013.

Osaavaa henkilökuntaa asiakkaita varten

Seksuaalisuus ja seksuaaliterveys ovat valitettavan usein aiheita, joka terveysalan ammattilaisen peruskoulutuksessa jäävät hyvin vähälle. Seksitautitesteihin hakeutumisen ehdottamista voi olla vaikeaa ottaa puheeksi jos ei ihan tarkkaan edes tiedä, mitä testeistä kannattaisi asiakkaalle ehdottaa, milloin ne tulisi ottaa ja missä. Ja millä sanoin asia asiakkaan kanssa otetaan puheeksi. Tai miten keskustelen asiakkaan kanssa turvallisesta seksistä kun asiakas on hiv-positiivinen. Entä tilanne, jossa asiakas pohtii omaa seksuaalista suuntautumistaan ja kaipaa pohdintoihinsa hoitajalta tukea. Ilman asianmukaista tietoa aiheesta, hoitajan saattaa olla hankalaa ottaa asiakkaan kysymyksiä ja mietintöjä vastaan. Tai miten toimisit tilanteessa, jossa asiakas ker-

too joutuneensa seksuaalirikoksen uhriksi? Myös tähän ikävään tilanteeseen seksuaaliterveysasema.fi tarjoaa työkaluja. Koska kaikki materiaali ja opiskelu tapahtuu verkossa, onnistuu opiskelu työpaikalla tai kotona, omassa aikataulussa. Osoitteesta seksuaaliterveysasema.fi löydät tarkempaa tietoa opiskelusta ja kaikki materiaalit ovat osoitteessa heti käytävissäsi. Meillä kaikilla hoitajilla on oma roolimme asiakkaiden elämässä ja yksi tärkeistä rooleistamme on mahdollistaa asiakkaan terve ja tasapainoinen seksuaalisuus.

Lisätietoja koulutus@amk.fi

Karoliina Vuohtoniemi/ projektipäällikkö, Suomen virtuaali-amk

https://moodle.amk.fi/course/view.php?id=24 — Kursse: 06. Moninaisuus: seksuaalisuus, sukupuoli ja kulttuuri

Omat sivut - Vaukirja.fi

Kurssi: 06. Moninaisuus: seksuaal...

1 **Minä ja moninainen rakkaus - omat arvot ja asenteet**

Tämän osion tarkoitus on orientoitua oppija kurssin teemoihin omien asenteiden ja arvojen pohdinnan kautta. Seksuaalisuuden ja sukupuolen moninaisuus on aihe, johon joillakin ihmisillä liittyy vahvoja mielipiteitä, jotka usein eivät pohjautu faktatietoon vaan mielipiteet saattavat syntyä esimerkiksi lapsuuden kodin asenteista ja arvoista tai vaikka siitä, että asia on henkilölle vieras. Kuitenkin seksuaalisuuden toteuttaminen ja kodin sukupuolen ilmentäminen on osa seksuaalioikeuksia ja täten osa ihmisoikeuksia ja äärimmäisen tärkeä osa hyvinvointia. Omien asenteiden pohtiminen on siis tärkeää jotta takaamme jokaiselle yksilölle seksuaalioikeuksien toteuttamisen.

Lue alla oleva Setan Rakkaus on rakkautta- este ja katso You tube- video Kaikki muuttuu paremmaksi. Tee lisäksi Ranneliikkeen sivuilla oleva Oletko homofobikko- testi. Osallistu tämän jälkeen verkkokeskusteluun aiheesta: Moninainen rakkaus.

"Niin, se SE olen minä, puoliso, isä, veli, ystävä, tyttöystävä. Ei kukaan outo ja ihmeellinen jossakin kaukana. Minun kanssani ollaan joka päivä tekemisissä ja väännetään vitsejä ja heitetään herjaa milloin mustalaisista, milloin homoista, milloin mistäänkin. Käyn toisinaan kavereiden kanssa lenkillä ja saunomassa ja sen jälkeen olen ollu. En ole mikään outo ja ihmeellinen olemo jossain kaukana." (Johanneskin artikkelit kirjassa Saanko olla totta?2011)

Moninaisuus on meissä

Moninaisuus on meissä, sukupuolen ja seksuaalisen suuntautumisen nuorten elämässä. Seta 2013. <https://youtu.be/0aSz3c3y9A> (Linkki tarkistettu 2013).

"Be yourself; everyone else is already taken." Oscar Wilde

Oletko homofobikko?testi
Ranneliikkeen nettisivuilla oleva testi. (<http://www.homofobia.fi/oletkohomofobikko>) Haettu 26.2.2013

moninaiset perheet

- ▶ Seksuaalisuuden moninaisuus eri kulttuureissa
- ▶ Turvallista seksiä
- ▶ Matkailijan seksuaaliterveys
- ▶ Sairausten vaikutus
- ▶ Ikäntytävät
- ▶ Palvelutarjonta
- ▶ Verkko-oppimisesta
- ▶ Ilmestystaulu
- ▶ Kahvila
- ▶ Kirjasto
- ▶ Käyttöohjeet ja tekijät
- ▶ Omat kurssit nettin
- ▶ Virtamk_KTUT_2013, Matkailijan seksuaaliterveys

LINKIT KURSSIN OSIOIHIN

1 2 3 4 5 6 7 8

Helsingin Diakonissalaitos - Palvelukeskus

Teksti Eija Talvitie ja Marika Romppanen

SHAS:n uudessa hallituksessa varajäseninä ovat nyt sairaanhoitaja Eija Talvitie ja farmaseutti (aik. sairaanhoitaja) Marika Romppanen. Molemmat työskentelevät Helsingin Diakonissalaitoksen Palvelukeskuksessa. Palvelukeskuksessa on tällä hetkellä aktiivisia asiakkaita 166, joista hiv-lääkityksellä on 128 asiakasta ja metadonikorvaushoidossa 49 asiakasta. Päivittäin lääkehuoneessa asioi noin 60 asiakasta.

Palvelukeskus tarjoaa matalan kynnyksen periaatteella hiv-positiivisille huumeidenkäyttäjille palveluita, jotka muodostuvat päiväkeskustoiminnasta, lyhytaikaisesta majoituksesta, kotihoidosta ja terveysneuvonnasta. Perustehtävänä on hiv-infektion saaneiden huumeidenkäyttäjien elämänlaadun parantaminen ja ylläpitäminen sekä uusien infektiosairauksien leviämisen estäminen suonensisäisiä huumeita käyttävien keskuudessa.

Palveluiden lähtökohtana on kuntouttava työote. Tavoitteena on lisätä asiakkaan oma-aloitteisuutta, vastuuta ja aktiivisuutta toimintakyvyn ja hyvinvoinnin edistämiseksi. Työtä tehdään moniammatillisesti yhteistyössä HUS:n infektiosairauksien poliklinikan ja Helsingin kaupungin sosiaaliviraston kanssa. Perustehtävää toteuttaa sairaanhoitajista, ohjaajista (lähi- ja perushoitaja, päihdetyöntekijöitä), farmaseutista ja sosionomista koostuva moniammatillinen työyhteisö.

Palvelukeskuksen henkilökunta on jaettu viiteen moniammatilliseen tiimiin, joissa kussakin on 3-5 työntekijää ja n. 15 asiakasta. Tiimien tehtävänä on osallistua asiakkaan verkostopalaveriin, palvelusuunnitelmiin ja muihin tarvittaviin kokouksiin osana moniammatillista yhteistyötä sekä huolehtia erityisesti omien asiakkaidensa kokonaisvaltaisen hyvinvoinnin toteutumisesta. Keskeistä moniammatillisen tiimin työskentelyssä on myös raportointi ja tiedon jakaminen koko työyhteisölle sekä keskeisille yhteistyökumppaneille asiakasta koskevissa asioissa.

Palvelukeskuksen asiakkaat ovat hiv-positiivisia päihteidenkäyttäjiä. Asiakkaat ohjautuvat palveluiden piiriin terveys- ja sosiaalipalveluista, päihdepalveluiden kautta, asumispalveluista sekä vertaisten kautta. Lähetettä ei tarvita. Palvelukeskus on avoinna joka päivä klo 9-19. Asiakkailla on mahdollisuus ruokailuun, hygienian hoitoon ja lepoon. Asiakas saa palvelukeskuksessa tarvitsemansa sosiaali- ja terveydenhuollon perus- ja erityispalvelut (mm. lääkäri- ja sairaanhoitajapalvelut, sosiaalityön palvelut, laboratoriopalvelut, palveluohjaus, korvaushoito ja hiv-lääkitys). Toiminnallisuus toteutetaan viikko-ohjelman ja yhteisökokousten päätösten mukaisesti ja se pitää sisällään vertaistoiminnan, ryhmät ja retket.

Kotihoitopalvelut tarjoavat sairaanhoitoa ja psykososiaalista tukea siellä, missä asiakas asuu. Palvelut muodostuvat koti- ja laitostäynteistä, verkostopalavereista, asioimisavusta sekä lääkehoidosta ja hoitotoimenpiteistä. Kotihoidon tehtävänä on myös pitää yhteyttä asiakkaaseen sairaala- ja vankilajaksojen aikana ja edesauttaa kotiutumisen onnistumista. Kotihoito tarjoaa lisäksi asumisen tukea etenkin Helsingin kaupungin pienasunnoissa asu-

ville asiakkaille asumisen onnistumisen turvaamiseksi. Näillä kotikäynneillä työparin mukana voi olla lisäksi myös Helsingin kaupungin sosiaalityöntekijä tai sosiaaliohjaaja.

Lyhytaikainen majoitus on tarkoitettu asunnottomille asiakkaille ja on avoinna klo 19-10 ja viikonloppuisin klo 19-12. Ensisijaisen majoittamis päätöksen tekee sosiaalityöntekijä yhdessä henkilökunnan kanssa, mutta asiakas voidaan majoittaa myös tiimin päätöksellä seuraavaan päivään tai viikonlopun yli, mikäli hänellä ei ole muuta asuinpaikkaa tai yösi-jaa. Majoittamisen perusteena voivat myös olla terveydelliset perusteet. Henkilökunta tukee asiakasta asumisen onnistumisessa; hyvin sujunut majoittuminen mahdollistaa jatkosijoittumisen pidempiaikaiseen tuettuun asumiseen.

Liikkuvan terveysneuvontapalvelun asiakas on suonensisäisiä huumeita käyttävä henkilö. Palvelun tavoitteena on saada kontakti niihin käyttäjiin, jotka eivät ole vielä päihdepalveluiden piirissä sekä madalta asiakkaan kynnystä hakeutua päihdehoitoon. Terveysneuvontapalvelut muodostuvat ohjaus- ja neuvontatyöstä, ruiskujen- ja neulojenvaihto-ohjelmasta, hiv- ja hepatiititestauksesta, hepatiittirokotuksista sekä palveluohjauksesta. Liikkuva terveysneuvonta-auto liikkuu kuutena päivänä viikossa eripuolilla pääkaupunkiseutua.

<https://www.hdl.fi/fi/palvelut/paihdetyo/liikkuva-terveysneuvontayksikko>

<https://www.hdl.fi/fi/palvelut/paihdetyo/555-hiv-erityispalvelut>

Katsaus Suomen HIV-tilastoihin 2012

Vuonna 2012 Suomessa todettiin 171 uutta HIV-tartuntaa. Uusien tartuntojen määrät ovat pysytelleet suunnilleen samalla tasolla 2000-luvun puolivälistä lähtien. Tartunnan saaneista 70 prosenttia oli miehiä.

Uusista HIV-tartunnoista noin puolet todettiin Suomen kansalaisilla ja puolet ulkomaalaisilla. Yli 90 prosenttia tartunnoista on saatu seksin välityksellä. Heteroseksitartuntoja näistä on noin 60 prosenttia ja miesten välisessä seksissä saatuja noin 40 prosenttia.

Ruiskuhuumeista saadut tartunnat ovat pysyneet edelleen hyvin harvinaisina, samoin äidistä lapseen tapahtuvat tartunnat. Noin 30 prosentissa tapauksista tartuntatapaa ei ole ilmoitettu.

Viime vuonna kaikista uusista tartunnoista yli puolet todettiin Helsingin ja Uudenmaan sairaanhoitopiirissä (94 tartuntaa). Seuraavaksi eniten tartuntoja todettiin Varsinais-Suomen (9 tartuntaa) sekä Pohjois-Pohjanmaan (9 tartuntaa) sairaanhoitopiireissä.

Aids-diagnoseja tehtiin viime vuonna 19 kappaletta. Luku on ollut yhtä pieni viimeksi vuonna 2001. Suurin osa aids-diagnoosin saaneista oli suomalaisia. Vuonna 2012 HIV-positiivisia henkilöitä kuoli 14, joista aidsiin menehtyi 5.

Lähde: Hiv- ja aids-tilastot. THL. Saatavilla osoitteessa: www3.thl.fi/stat/

Kuva. UNAIDS: World Aids Day in Panama City

**OLEN KIINNOSTUNUT LIITTYMÄÄN SUOMEN HIV/AIDS-
SAIRAANHOITAJAYHDISTYKSEN (SHAS ry:n) JÄSENEKSI**

Nimi

Osoite

Puhelin koti

Muu puh.

Sähköpostiosoite

Työnantaja / Toimipaikka

Toiminimike / Tehtävä työpaikalla

KERROTKO MUUTAMALLA SANALLA, MIKSI OLET KIINNOSTUNUT SHAS ry:n JÄSE-
NYYDESTÄ

Onko sinulla jokin tietty osaamisalue, jolla haluaisit vaikuttaa SHAS:n toimintaan?

Jäsenhakemukset käsitellään hallituksen kokouksessa. Toimittaisitko hakemuksesi alla olevaan osoitteeseen:

Irene Vainikainen,
SHAS-jäsenrekisterivastaava
050-5240741
Auroran sairaala os 5-2
PL 348
00029 HUS
irene.vainikainen(at)hus.fi

Osoitelähde: SHAS ry:n jäsenrekisteri.